

Betreft : **Naar-Keuze op de internetconsultatie wijziging Regeling langdurige zorg – Meerzorg**

Elst, 30-9-2026

Reactie Naar-Keuze op de internetconsultatie wijziging Regeling langdurige zorg – Meerzorg

Naar-Keuze is een landelijke vereniging van budgethouders, ouders en andere vertegenwoordigers van mensen die langdurige en vaak intensieve zorg nodig hebben. Veel van onze leden organiseren de zorg met een persoonsgebonden budget (PGB), thuis of binnen een ouder- of wooninitiatief. Voor onze leden is het PGB geen doel op zich. Het is een middel om passende zorg te organiseren op een manier die aansluit bij het leven, de wensen en de specifieke zorgbehoefte van de persoon die zorg nodig heeft. Juist mensen met een zeer complexe of intensieve zorgvraag zijn regelmatig aangewezen op maatwerk dat binnen het reguliere zorgprofiel niet kan worden gerealiseerd.

Naar-Keuze onderschrijft het streven om de regeling voor Meerzorg duidelijker en uniformer te maken. Ook het vervallen van de huidige 25%-grens kan bijdragen aan een betere aansluiting bij de daadwerkelijke zorgbehoefte.

Tegelijkertijd maken wij ons grote zorgen over de gevolgen van de voorgestelde regeling voor PGB-houders. De regeling mag er niet toe leiden dat de keuze voor een PGB feitelijk wordt beperkt doordat noodzakelijke zorg bij Meerzorg niet of onvoldoende wordt gefinancierd.

1. De daadwerkelijke zorgbehoefte moet het uitgangspunt zijn

Bij Meerzorg moet niet alleen worden gekeken of een bepaalde aandoening of beperking gebruikelijk is binnen het betreffende zorgprofiel. De ernst, combinatie en gevolgen van beperkingen kunnen ertoe leiden dat veel meer zorg nodig is dan gemiddeld binnen dat profiel kan worden geboden.

Voor PGB-houders is dit bijzonder belangrijk. Zij kiezen vaak voor een PGB omdat de noodzakelijke zorg niet goed binnen het reguliere aanbod kan worden georganiseerd.

De vraag moet daarom steeds zijn: welke zorg heeft deze persoon daadwerkelijk nodig om veilig, verantwoord en passend te kunnen leven? Wij vragen om duidelijke en toetsbare landelijke criteria, waarbij voldoende ruimte blijft voor individuele omstandigheden.

2. Gelijkwaardig recht op Meerzorg bij PGB en Zorg in Natura

Naar-Keuze vindt het essentieel dat mensen met een Wlz-indicatie een gelijkwaardig recht hebben op noodzakelijke zorg, ongeacht de leveringsvorm.

Een keuze voor PGB mag niet betekenen dat iemand minder mogelijkheden heeft om noodzakelijke Meerzorg gefinancierd te krijgen dan iemand die Zorg in Natura ontvangt.

Bij een PGB kan bijvoorbeeld extra individuele begeleiding, permanent of intensief toezicht, nachtzorg, specifieke deskundigheid of inzet van twee zorgverleners tegelijkertijd noodzakelijk zijn. Ook kan het nodig zijn een zorgverlener met specifieke deskundigheid tegen een passend tarief in te zetten.

Deze kosten moeten op basis van de individuele zorgbehoefte beoordeeld kunnen worden en mogen niet bij voorbaat worden uitgesloten omdat iemand voor een PGB heeft gekozen.

3. Een theoretisch goedkoper alternatief in Zorg in Natura is niet voldoende

Wij maken ons zorgen wanneer bij de beoordeling van Meezorg wordt uitgegaan van de gedachte dat de zorg binnen een instelling goedkoper of efficiënter georganiseerd zou kunnen worden.

Voor veel budgethouders is dat geen reëel alternatief.

Een plek kan op papier beschikbaar zijn, terwijl een zorgaanbieder de betreffende persoon vanwege diens complexe zorgvraag niet kan of wil opnemen. Ook kan een aanbieder het betreffende zorgprofiel leveren, maar niet beschikken over de deskundigheid of personele inzet die deze specifieke persoon nodig heeft.

Wanneer Zorg in Natura wordt meegewogen, moet daarom worden vastgesteld dat er daadwerkelijk een passende plek beschikbaar is, dat de aanbieder bereid is de cliënt op te nemen én dat de noodzakelijke zorg daar duurzaam kan worden geleverd.

Alleen dan kan gesproken worden over een reëel alternatief.

4. PGB is voor sommige mensen noodzakelijk om thuis te kunnen blijven wonen

Een belangrijk deel van onze achterban bestaat uit ouders en naasten die met een PGB intensieve zorg thuis of in een ouderinitiatief organiseren.

Soms is hiervoor bewust gekozen. Maar er zijn ook situaties waarin iemand thuis woont omdat geen passende verblijfsplek beschikbaar is. Ouders krijgen bijvoorbeeld hun zoon of dochter weer thuis wanneer een zorgaanbieder aangeeft de complexe zorg niet langer te kunnen bieden. Het kan niet zo zijn dat vervolgens wordt gesteld dat de benodigde zorg thuis te duur is omdat deze binnen een instelling efficiënter georganiseerd zou kunnen worden.

Als die passende instelling feitelijk niet beschikbaar is, is dat geen reëel alternatief. Het ontbreken van passend zorgaanbod mag niet financieel worden afgewenteld op de budgethouder en diens familie.

5. Bescherm de keuzevrijheid van de budgethouder

Het PGB is binnen de Wlz een wettelijk geregelde leveringsvorm. De keuze voor een PGB moet daarom een reële keuze blijven.

Wij willen voorkomen dat de beoordeling van Meezorg ertoe leidt dat budgethouders feitelijk richting Zorg in Natura worden gestuurd omdat alleen de kosten van een theoretische intramurale situatie als uitgangspunt worden genomen.

Eigen regie en keuzevrijheid betekenen dat iemand, binnen de wettelijke voorwaarden, de mogelijkheid moet houden de noodzakelijke zorg zelf te organiseren.

De wijze waarop iemand zijn zorg organiseert mag niet bepalend zijn voor de vraag óf noodzakelijke zorg wordt gefinancierd.

6. Voorkom dat PGB-houders verschillende procedures na elkaar moeten doorlopen

Het aanvragen van aanvullende financiering binnen de Wlz is voor budgethouders nu al ingewikkeld. Er bestaan verschillende mogelijkheden, waaronder Extra Kosten Thuis (EKT), Meerzorg en andere toeslagen of aanvullende regelingen.

Het is voor budgethouders en hun vertegenwoordigers nauwelijks uit te leggen wanneer zij eerst afzonderlijke procedures moeten doorlopen terwijl vooraf duidelijk is dat het totale beschikbare budget onvoldoende is om de noodzakelijke zorg te organiseren.

Naar-Keuze pleit daarom voor één integrale beoordeling van:

- de totale noodzakelijke zorg;
- het budget dat vanuit het zorgprofiel beschikbaar is;
- eventuele toeslagen en EKT;
- en de aanvullende financiering die vervolgens nog noodzakelijk is.

De budgethouder moet niet van regeling naar regeling worden gestuurd om uiteindelijk voldoende budget voor dezelfde noodzakelijke zorg bij elkaar te krijgen.

7. Bijzondere kosten moeten ook binnen een PGB daadwerkelijk vergoed kunnen worden

Open begrippen zoals ‘kan’ en ‘schrijnende situatie’ geven zorgkantoren veel ruimte voor een eigen beoordeling. Hierdoor kunnen vergelijkbare situaties verschillend worden beoordeeld. Wanneer bijzondere kosten aantoonbaar noodzakelijk zijn voor passende en verantwoorde Wlz-zorg, moeten deze binnen het PGB vergoed kunnen worden. Naar-Keuze pleit daarom voor landelijke, toetsbare criteria en een spoedprocedure wanneer de continuïteit of veiligheid van zorg in gevaar komt.

8. Mantelzorg mag niet worden gebruikt om een tekort in het PGB op te lossen

Ouders, partners en andere naasten leveren vaak een belangrijke bijdrage aan de zorg, maar mantelzorg moet vrijwillig blijven. Noodzakelijke professionele Wlz-zorg mag niet worden afgewezen vanuit de verwachting dat familie deze zorg kan overnemen. Bij Meerzorg moet rekening worden gehouden met de leeftijd, gezondheid, draagkracht en belastbaarheid van naasten. Zeker bij ouder wordende ouders moet worden gekeken naar de houdbaarheid van de zorgsituatie. Familie mag niet structureel onbetaalde zorg moeten leveren om een tekort in het PGB op te vangen.

9. Geef Meerzorg voor langere tijd wanneer de zorgvraag blijvend is

Veel mensen die Meerzorg ontvangen hebben levenslange beperkingen en een blijvend intensieve zorgvraag. Het steeds opnieuw aantonen daarvan veroorzaakt onnodige administratieve belasting en onzekerheid. Naar-Keuze pleit ervoor Meerzorg bij aantoonbaar levenslange en stabiele situaties in beginsel voor onbepaalde tijd toe te kennen. Herbeoordeling is dan vooral nodig wanneer de zorgbehoefte daadwerkelijk verandert. Tijdens een herbeoordeling moet het bestaande PGB inclusief Meerzorg doorlopen totdat een definitief besluit is genomen.

10. Zorg voor rechtszekerheid en een uniforme uitvoering door zorgkantoren

Budgethouders ervaren verschillen tussen zorgkantoren in de uitleg en toepassing van PGB-regels. Daarom zijn duidelijke landelijke criteria noodzakelijk. Besluiten over Meerzorg moeten inzichtelijk, controleerbaar en goed gemotiveerd zijn. Bij een afwijzing of verlaging moet duidelijk zijn welke zorg noodzakelijk wordt geacht, wat uit het reguliere budget kan worden betaald, welke aanvullende zorg niet wordt toegekend en waarom. Wanneer het zorgkantoor verwijst naar een alternatief, moet dit alternatief daadwerkelijk beschikbaar en passend zijn.

Hoor en wederhoor en, waar nodig, een onafhankelijke deskundige beoordeling moeten goed zijn geborgd.

Tot slot

Voor Naar-Keuze staat voorop dat mensen met een uitzonderlijk intensieve zorgbehoefte de zorg moeten kunnen krijgen die zij daadwerkelijk nodig hebben. De keuze voor een PGB mag niet leiden tot een beperkter recht op zorg. Juist voor mensen met complexe zorgvragen biedt het PGB de mogelijkheid om passende zorg, vaste zorgverleners en specifieke deskundigheid rondom het eigen leven te organiseren.

Bij de verdere uitwerking van Meezorg moet daarom worden gewaarborgd dat de individuele zorgbehoefte leidend is, PGB en Zorg in Natura gelijkwaardig worden behandeld en alleen daadwerkelijk beschikbare en passende Zorg in Natura als alternatief wordt meegewogen. Het ontbreken van passend zorgaanbod mag niet worden afgewenteld op de budgethouder of diens naasten. Evenmin mag van familie worden verwacht dat zij tekorten in professioneel gefinancierde Wlz-zorg structureel opvangen. Een duidelijke, landelijk uniforme en rechtszekere regeling is nodig om ook voor mensen met zeer complexe zorgvragen passende en duurzame zorg mogelijk te maken.

Naar-Keuze is graag bereid deze reactie nader toe te lichten vanuit de ervaringen van budgethouders en ouderinitiatieven.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van Naar-Keuze, landelijke vereniging van budgethouders

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'GJ' followed by a stylized flourish.

Gerard Jochems
voorzitter